

7/6756

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.03/997/1978
Konu : Yazılı soru önergesi

01.04/2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 12/02/2009 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-11423 sayılı yazı,
b) 24/02/2009 tarihli ve 692/1172 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Şırnak Milletvekili Hasip Kaplan tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/6756 Esas No.lu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Ali ŞAHİN
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (2 adet)

DAĞITIM:
Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.03/1001/1985

07/04/2009

Konu : Yazılı soru önergesi

Sayın Hasip KAPLAN
Şırnak Milletvekili
T.B.M.M.

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/6756 Esas No.lu yazılı soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- 01/06/2005 tarihli ve 25832 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Adli ve Önlleme Aramaları Yönetmeliğinin;

1- "Önlleme araması ve kapsamı" kenar başlıklı 19. maddesinde,

"Önlleme araması;

a) Millî güvenlik ve kamu düzeninin, genel sağlık ve genel ahlâkın veya başkalarının hak ve hürriyetlerinin korunması,

b) Suç işlenmesinin önlenmesi,

c) Taşınması veya bulundurulması yasak olan her türlü silâh, patlayıcı madde veya eşyanın tespiti,

amacıyla, hâkim kararı veya gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde mülkî âmirin yazılı emriyle ikinci fıkrada belirtilen yerlerde, kişilerin üstlerinde, aracında, özel kâğıtlarında ve eşyasında yapılan arama işlemidir.

Önlleme araması aşağıdaki yerlerde yapılabilir:

a) 6/10/1983 tarihli ve 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu kapsamına giren toplantı ve gösteri yürüyüşlerinin yapıldığı yerde veya yakın çevresinde,

b) Özel hukuk tüzel kişileri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları veya sendikaların genel kurul toplantılarının yapıldığı yerin yakın çevresinde,

c) Halkın topluca bulunduğu veya toplanabileceği yerlerde,

d) Öğretim ve eğitim özgürlüğünün sağlanması için her derecede öğretim ve eğitim kurumlarının ve üniversite binaları ve ekleri içerisinde, kurumun imkânlarıyla önlenmesi mümkün görülmeyen olayların çıkması olasılığı karşısında rektör, acele hâllerde de dekan veya bağlı kuruluş yetkililerinin kolluktan yardım istemeleri hâlinde, girilecek üniversite, bağımsız fakülte veya bağlı kurumların içerisinde, bunların yakın çevreleri ile giriş ve çıkış yerlerinde,

e) Umumî veya umuma açık yerlerde veya öğrenci yurtlarında veya eklentilerinde,

f) Yerleşim yerlerinin giriş ve çıkışlarında,

g) Her türlü toplu taşıma veya seyreden taşıt araçlarında,

h) 4926 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununda öngörülen suçların işlenmesinin önlenmesi amacıyla, ticarethane, işyeri, eğlence ve benzeri yerler ile eklentilerinde,

i) 5149 sayılı Spor Müsabakalarında Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanunun 6 ncı maddesi kapsamında gerçekleştirilen spor müsabakalarıyla ilgili olarak, müsabakaların yapılacağı spor alanlarının çevresinde, stadyum veya spor salonu girişleri ile turnike girişlerinde,

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

j) 5253 sayılı Dernekler Kanununun 20 nci maddesi kapsamında, derneklerde veya eklentilerinde.

Konutta, yerleşim yerinde ve kamuya açık olmayan özel işyerlerinde ve eklentilerinde önleme araması yapılamaz.";

2- "Önleme araması kararı" kenar başlıklı 20. maddesinde,

"Yönetmeliğin 8 inci maddesi, 9 uncu maddesinin birinci fıkrası ve 25 inci maddesi hükümleri saklı kalmak üzere, önleme aramalarında işlemin yapılacağı kanunda belirtilen umumî ve umuma açık yerlerde makul sebeplerin oluştuğunu ve millî güvenlik ve kamu düzeninin, genel sağlık ve genel ahlâkın veya başkalarının hak ve hürriyetlerinin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi, taşınması veya bulundurulması yasak olan her türlü silâh, patlayıcı madde veya eşyanın tespiti amacının ortaya çıktığını ve tehlikenin oluştuğunu gösteren belirlemeler, kolluk tarafından önceden tespit edilir ve aramanın yapılması önerilen yer ve zaman ile birlikte o yer mülkî âmirine, gerekçeleri ile birlikte yazılı olarak iletilir. 4926 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununda öngörülen suçların işlenmesinin önlenmesi amacıyla yapılacak aramalar için bu talep, o yer Cumhuriyet savcısına da yapılabilir.

Yetkili merci, kolluğun talebini uygun bulursa, hâkimden arama kararı talep eder; ancak gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde yazılı arama emri verir.

Arama talep, emir ve kararlarında aşağıdaki hususlara açıkça yer verilir:

- a) Aramanın sebebi,
- b) Aramanın konusu ve kapsamı,
- c) Aramanın yapılacağı yer,
- d) Geçerli olacağı zaman süresi.

Hâkim tarafından verilen kararlar aleyhine, mülkî âmir tarafından kanun yollarına başvurulabilir.

Usulüne uygun olarak verilmiş arama kararı veya emri üzerine, yetkili âmirin, aramanın yapılması için kolluk memurlarına vereceği sözlü emirler derhâl yerine getirilir. Bu konudaki emirlerin yazılı olarak verilmesi istenemez. Bu hâllerde, emrin yerine getirilmesinden doğabilecek sorumluluk, emri verene aittir."

Hükümlerine yer verildiği malûmlardır.

II- A- Şırnak Cumhuriyet Başsavcılığının 26/02/2009 tarihli ve B.M. 2009/537 sayılı yazısıyla;

Şırnak İli merkez ve mülhakatlarında önleme araması kararlarının; bölgenin, terör olaylarının sürekli meydana geldiği Irak sınırında bulunması, başta silâh ve uyuşturucu olmak üzere kaçakçılık fiillerinin çok yoğun olduğu hassas bir bölge olması nedeniyle, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 119. ve Adli ve Önleme Aramaları Yönetmeliğinin 19. ve 20. maddelerinde belirtilen esas ve usullere uygun verildiği; somut bir tespite dayanmayan arama kararlarının verilmesinin söz konusu olmadığı;

Merkez ve mülhakatlarda, 2008 ve 2009 yıllarında toplam 264 arama kararı verildiği;

B- İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığının 23/03/2009 tarihli ve 5000-110829-09/Pl.ve Koor.D.Plve Koor.Ş. sayılı yazısıyla;

Cizre İlçe Jandarma Komutanlığınca, suç işleyen şahısların kısa sürede yakalanmasının sağlanması, terör örgütü mensuplarının ele geçirilmesi, ana ve tâli yolları kullanarak eylem yapmalarının engellenmesi amacıyla, 20/01/2009-19/02/2009 tarihleri

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

arasında, Cizre Sulh Ceza Mahkemesinden alınan arama kararı kapsamında, Düzova Jandarma Karakol Komutanlığınca, 25/01/2009 tarihinde, mutad olarak yapılan arama ve kimlik kontrolü faaliyeti icra edilirken 15-20 araçlık bir konvoyun durdurulduğu; görevli personel tarafından kimlik kontrolü yapılmaya başlanıldığı esnada, konvoyun başındaki araçta iki milletvekilinin bulunduğu görüldüğü üzerine, personel tarafından kimlik kontrolü yapılmadan yollarına devam edebileceklerinin söylendiği; milletvekillerinin bulundukları araçtan inerek, görevli personele hakaret ve tehdit edencesine, "Siz kimden emir alıyor da benim konvoyumu durduruyorsunuz? Başka parti ve belediye başkanlarına da böyle yapıyor musunuz? Nerede sizin komutanınız?" şeklinde bağırmaları üzerine, görevli personel tarafından, uygulamanın mahkeme kararıyla yapıldığı ve keyfi hareket edilmediğinin belirtildiği; bu kapsamda, mahkemeden alınan arama kararının okunmaya başlandığı esnada, milletvekillerinden biri tarafından personelin elinde bulunan arama kararının çekilerek alındığı; arama kararının, istenilmesine rağmen geri iade edilmemesi üzerine, olayla ilgili tutanak tanzim edilerek Cizre Cumhuriyet Başsavcılığına gönderildiği;

Suç ve suçlularla mücadeleyle birlikte bölgede faaliyet gösteren terör örgütü mensuplarının lojistik desteğinin kesilmesinde etkin olmasından dolayı, kanunlara uygun olarak yapılan yol kontrolü ve aramalarının, mülkî ve adlî makamların izinleriyle icra edildiği,

Bildirilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Ali ŞAHİN
Bakan